

Document 2.

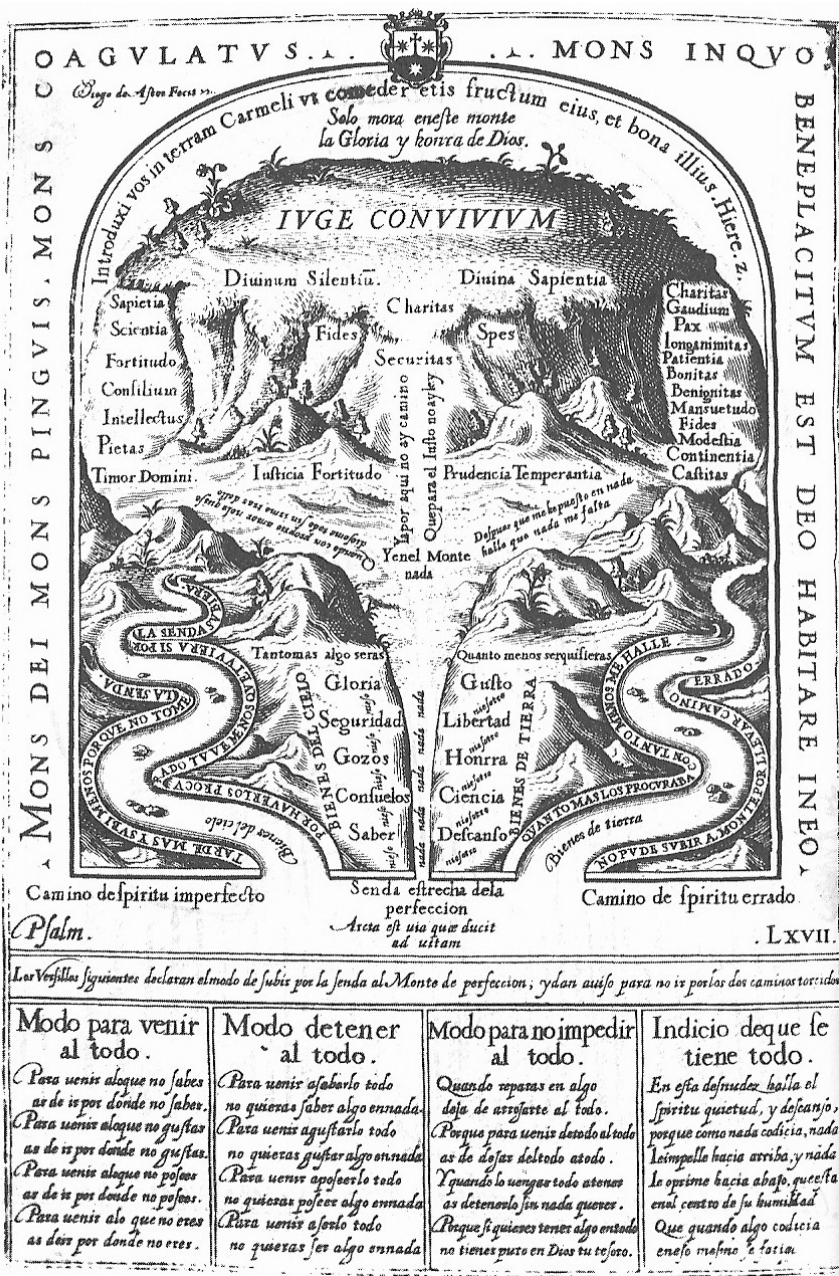
Explicació de la
proposta

Sol·licitud de
Joan Morey

Beques Terrassa
Crea 2025

Modalitat B:
creació en arts
visuals

W
E
R
A
H
I
D
C
C
O
S
N
O

Monte de perfección (Muntanya de perfecció) és el nom pel qual es coneix una sèrie d'aproximadament 60 dibuixos que va fer Sant Joan de la Creu cap al 1579 per als seus alumnes. En ells es resumeix el més essencial de la seva doctrina mística. El dibuix representa una muntanya amb tres camins, dos a les vores i un al centre. Només el del centre accedeix al cim de la muntanya, on no hi ha res, excepte el silenci diví. El dibuix està salpejat de llegendes diverses, a mode de rimes. El de la dreta, el camí mundà, assenyala els seus perills: "poseer, gozo, saber, consuelo, descanso" (posseir, goig, saber, consol, descans). Així mateix, el de l'esquerra marca també els perills d'un camí espiritual: "gloria, gozo, saber, consuelo, descanso" (glòria, goig, saber, consol, descans). Sobta especialment la llegenda dels esglaons del camí central, el correcte, en què es llegeix: "Nada, nada, nada, nada, nada" (Res, res, res, res, res).

Títol **NOCHE OSCURA**

Descripció i proposta
de desenvolupament

NOCHE OSCURA és una projecte d'investigació situada i de caràcter performatiu que pren com a punt de partida el poema "*Noche oscura*", del místic, poeta i reformador carmelita Juan de la Cruz (1542–1591). Aquesta obra mestra del Segle d'Or, tot i estar arrelada en la mística cristiana, conserva una potència simbòlica aplicable a experiències humanes universals com el dolor, la transformació, la recerca de sentit o l'amor com a forma de transcendència.

La proposta homònima recull el poema líric "*Noche oscura*" —sense l'aparell doctrinal en prosa— per rellegir-lo des del present, abordant-lo des d'una clau simbòlica i existencial, però ancorada en els reptes contemporanis: la hiperconnexió digital, la soledat emocional, el desig d'autenticitat i la recerca d'experiències profundes.

NOCHE OSCURA es desplegarà en l'espai i el temps, establint una experiència situada en diversos llocs i emplaçaments de la ciutat, amb la finalitat de traçar una xarxa d'agents i veus amb qui desenvolupar la dimensió performativa de la proposta. Presentar la recerca situada **NOCHE OSCURA** a la convocatòria de Beques Terrassa Crea 2025 no és accidental: cal assenyalar que el 2005 vaig tenir l'oportunitat de realitzar a Terrassa un dels projectes més significatius de la meva trajectòria: **DOMINION**.

DOMINION va ser una trilogia de performances que van tenir lloc a la ciutat de Terrassa en el març de *P_O_2_Queda la marca*, comissariada per Manuel Olveira. La performance, articulada en tres parts, s'inspirava en la pel·lícula *Salò o els 120 dies de Sodoma* (1975) de Pier Paolo Pasolini i girava al voltant de trobades hostils i actes de crueltat escenificats com a metàfores de l'ús i abús del poder, la mercantilització i el consumisme, així com la cosificació del cos humà.

En el marc de la segona edició del projecte *Processos Oberts*, la performance **DOMINION** dividida en tres actes d'aproximadament dues hores cada un, es va dur a terme en una sèrie d'edificis representatius de la ciutat de Terrassa. Aquestes localitzacions van ser il·luminades, teatralitzades i transformades en escenaris per a exercicis de ficcionalització i revisió de l'obra de Pasolini i Sade, amb un nombre considerable d'actors i models i un grup selecte d'invitats, elegits de forma restringida per a l'ocasió.

«**DOMINION. Cercle de la moda**» va tenir lloc a l'abandonada fàbrica de motors AEG el divendres 17 de juny de 2005.

«**DOMINION. Cercle del mercat**» es va realitzar a l'opulent edifici CECOT el divendres 1 de juliol de 2005.

«**DOMINION. Cercle de l'art**» va tenir lloc a la burgesa Casa-Museu Alegre de Sagrera el dilluns 11 de juliol de 2005.

Per dur a terme *DOMINION*, vaig triar tres emplaçaments significatius de Terrassa —l'antiga fàbrica de motors industrials AEG, la seu de la patronal CECOT i la Casa-Museu Alegre de Sagrera— on vaig poder establir una aproximació directa a la ciutat i la seva memòria. Cada part de *DOMINION* es vinculava simbòlicament amb la història i la funció de l'espai en què es desenvolupava: El «*Cercle de la moda*» es va representar a l'antiga fàbrica de motors AEG en el format d'un desfilada de moda; El «*Cercle del mercat*» va tenir lloc a la seu central de la patronal CECOT i va consistir en una successió d'escenes que recreaven les postures de sotmetiment a què eren forçats els captivats a la pel·lícula de Pasolini; El «*Cercle de l'art*» es va desenvolupar a la Casa Alegre de Sagrera, una residència burgesa del segle XVIII, on el públic, en grups reduïts, presenciava una sèrie de peces dramàtiques articulades en forma de mascarades, lectures i *tableaux vivants*.

La proposta *NOCHE OSCURA* parteix també d'aquesta forma expansiva d'afrontar un projecte artístic: la ciutat com un immens escenari, i l'obra com un conjunt de parts que, com una teranyina, s'ancla i sustenta en el territori urbà. Han passat vint anys entre una proposta i l'altra. Probablement ha canviat la forma en què m'enfronto als projectes, i fins i tot la meua visió sobre l'art i el seu poder transformador. Tanmateix, moltes de les preocupacions i preguntes que em feia aleshores segueixen presents avui; m'atreviria a dir que fins i tot es manifesten de forma més estrident i obsessiva.

Actualment, immersos en un context marcat pel ressorgiment de conflictes bèl·lics globals, la consolidació del capitalisme com a sistema hegemònic i un alarmant gir cap a l'extrema dreta a Europa, aquestes preguntes i preocupacions adquireixen un nou sentit. Ja no neixen d'una mirada retrospectiva, sinó des de l'experiència vivencial d'un present crític, en què els equilibris polítics i socials es veuen cada vegada més tensionats per la polarització, l'autoritarisme i les creixents desigualtats.

En aquest escenari d'inestabilitat i conflicte, es fa urgent repensar els camins possibles per a una transformació social. Per aquest motiu, reivindico la capacitat de l'art com a

agent de canvi, no des de la confrontació explícita, sinó des d'una dimensió micropolítica que apel·la a la voluntat i la fe de la mística.

NOCHE OSCURA s'articula com una acció subtil però profunda que, a través de la pràctica artística, el cos, la veu i la performance, busca contrarestar la polarització i la desesperança que travessen el nostre present, vinculant la pràctica artística contemporània amb la figura de Juan de la Cruz (1542–1591), místic, poeta i reformador carmelita, que va viure en el context de l'Espanya del Segle d'Or, en plena Contrareforma. Aquella va ser una època marcada per una religiositat intensa, però també per una estricta vigilància de l'ortodòxia a través de la Inquisició. En aquest marc, la poesia mística ofería una via d'expressió simbòlica per a vivències espirituals que, d'una altra manera, podrien considerar-se sospitoses o fins i tot herètiques.

La "*Noche oscura*" de Sant Joan de la Creu no és només una metàfora de tristesa, sinó una etapa necessària del procés místic. Representa la purificació de l'ànima, que ha de desprendre's dels sentits i de l'enteniment per assolir la unió amb Déu. En canvi, la proposta *NOCHE OSCURA* parteix de la veu lírica que parla com una amant a la recerca de l'Amat (Déu), per expandir aquest soliloqui místic a través de les tecnologies de la comunicació i la informació.

La soledat contemporània s'alimenta de la sobreexposició a les xarxes socials, mentre que la informació travessa un moment d'hiperabundància, fragmentació i desconfiança. La meua proposta per a les Beques Terrassa Crea 2025 suposa un intent de reinscriure el silenci, el desig i la recerca interior en un context saturat de soroll i desconexió emocional.

NOCHE OSCURA, concebuda com una experiència poètico-performativa, explorarà els vincles entre espiritualitat i tecnologia, entre l'ésser íntim i el món hiperconnectat, activant petites accions simbòliques que retornin espessor a l'experiència contemporània, qüestionin el model de subjectivitat dominant i obrin espai a una mística laica, disident i situada.

Objectius Els canvis en les formes de producció, circulació i consum de continguts —especialment amb l'auge d'internet i les xarxes socials— han generat un escenari complex en què els algoritmes creen càmeres d'eco i bombolles informatives que reforcen els biaixos, debiliten el pensament crític i dificulten el diàleg entre perspectives diverses.

Situacions com aquestes m'han portat a conceptualitzar i idear la proposta *NOCHE OSCURA* amb els següents objectius:

- Explorar formes poètiques de resistència davant la saturació informativa.
- Investigar noves maneres de construir subjectivitat en entorns digitals.
- Generar espais simbòlics de cura, escolta i silenci.

NOCHE OSCURA parteix d'una relectura contemporània del misticisme com a via per activar noves formes de percepció, escolta i relació, amb l'objectiu de fomentar una experiència íntima i col·lectiva des de l'art, capaç de confrontar la sobreexposició amb l'interior i abordar el soroll constant amb un gest de quietud transformadora.

Aquesta proposta d'investigació situada i performativa incorpora, de manera transversal, els següents eixos que les bases sol·liciten que es relacionin i descriguin amb detall:

• **Perspectiva de gèneres:** El projecte parteix d'una mirada dissident, des d'una postura no normativa que qüestiona les jerarquies de poder i les estructures patriarcals tant en l'espai social com en la construcció de la identitat. Des d'aquesta òptica, el projecte explora formes de sensibilitat i expressió que escapen a la binarietat de gènere, oferint espais simbòlics per a una mística laica i inclusiva.

• **Accessibilitat per a persones amb discapacitat:** Les accions performatives i poètiques del projecte es dissenyaran amb criteris d'accessibilitat, prioritzant espais públics adaptats i formats múltiples de recepció: des d'accions en viu en espais oberts fins a versions digitals o documents poètics/sonors que permetin una experiència immersiva també a distància.

- **Accessibilitat per a persones vulnerables socialment:**

El projecte contempla l'activació d'una xarxa de còmplices i col·laboradors locals que incloguin agents comunitaris, socials i culturals. S'exploraran aliances amb col·lectius que treballin amb persones en situació de vulnerabilitat per obrir processos de diàleg simbòlic i creatiu que generin espais de reconeixement mutu i experiència compartida.

- **Sostenibilitat i retorn mediambiental:** La proposta entén la sostenibilitat no només com una qüestió ambiental, sinó com una forma d'estar al món basada en l'atenció, la cura i la relació afectiva amb el territori. Les accions del projecte posaran en valor espais urbans quotidians, edificis singulars, llocs en desús o marginals, activant-los des d'una ecologia simbòlica que apel·la a la contemplació, la memòria i el vincle amb el context.

- **Accions o mecanismes orientats a assolir els**

objectius: Per assolir els objectius es proposen els següents mecanismes: – Activació de cartografies situades en diàleg amb l'arquitectura i la memòria de la ciutat. – Desenvolupament de laboratoris de lectura i dramatització del text de Noche oscura amb persones col·laboradores, des d'una mirada actual. – Realització de microaccions performatives i poètiques en l'espai públic que articulin una narrativa expandida. – Creació de materials de retorn (relats, gravacions sonores, poemes visuals, etc.) que es puguin compartir amb el context local i a través de mitjans digitals.

Metodologia
de treball
proposada

La metodologia de *NOCHE OSCURA* parteix d'una aproximació situada, relacional i performativa. No es concep com un procés lineal, sinó com una xarxa orgànica d'accions, trobades i derives que s'entrelacen en l'espai urbà de Terrassa. La ciutat es convertirà així en escenari, mirall i matèria viva del projecte: un espai simbòlic on l'intimisme es mescla amb el col·lectiu, i on "el silenci" pot irrompre com un gest polític i transformador.

El projecte es desenvoluparà al voltant de tres eixos metodològics fonamentals:

— Cartografia poètica de la ciutat i la seva memòria

El primer eix del projecte consistirà en una exploració sensible del territori urbà de Terrassa, revisitant espais carregats d'història, arquitectura i memòria col·lectiva. A través de recorreguts, derives i registres visuals i textuais, es construirà una cartografia simbòlica que permeti llegir la ciutat com un escenari per a la introspecció, la recerca de sentit i l'activació estètica. Aquesta fase també servirà com a punt de partida per identificar possibles espais d'intervenció i establir vincles amb col·laboradors locals.

— Laboratoris de lectura i dramatització

Inspirats en el llenguatge alegòric de la poesia mística, es desenvoluparan laboratoris centrats en la lectura col·lectiva i la dramatització d'obres essencials de la mística espanyola, així com d'altres textos que dialoguin amb els temes del projecte (solitud, desig, recerca, silenci, transformació...). Aquests encontres funcionaran com espais de reflexió compartida i experimentació escènica, on el cos, la veu i el text s'entrelacin com a formes de coneixement sensible, obrint noves vies per a l'experiència col·lectiva.

— Microperformances urbanes

A partir del treball en els laboratoris i de la cartografia afectiva elaborada, es dissenyaran una sèrie de microperformances en diferents punts de la ciutat. Aquestes accions no buscaran l'espectacularitat, sinó la creació de moments de suspensió o estranyament que permetin visibilitzar allò invisible, alentir el temps o poetitzar l'espai quotidià.

Algunes accions implicaran interacció, mentre que altres es limitaran a la presència silenciosa. En totes elles, es invocarà la idea de la "noche oscura" com a trànsit, desposessió i obertura al misteri.

— Dimensió tecnològica i registre

Les tecnologies de la informació i la comunicació estaran presents com a camp de tensió i eina. El projecte reflexionarà sobre la sobreexposició digital, la hiperconnexió i la pèrdua de sentit en un món saturat d'imatges i discursos, però ho farà des d'una proposta estètica que reintrodueixi el silenci, la pausa i la mirada contemplativa. Part de les accions seran registrades en diferents formats (foto, vídeo, àudio), no com a simples documents, sinó com a formes paral·leles de relat i relectura que podran ser compartides o activades en altres contextos, enriquint l'experiència del projecte en diferents dimensions.

Sol·licitant

JOAN MOREY (Sant Llorenç des Cardassar, Mallorca, 1972), viu i treballa a Barcelona.

Contacte

e-mail: joanmorey@me.com

Telèfon: 60 63 67 326

Adreça estudi: C/ Joan d'Àustria 116, 2-1.
08018 Barcelona

Sol·licitud de Joan Morey: «BEQUES TERRASSA CREA»
EDICIÓ 2025. Modalitat B, creació en arts visuals